

Medieanalyse – regjeringskvartalets framtid – aktører med meninger

Hensikten med denne analysen er å kartlegge medieomtalen rundt regjeringskvartalets (RKV) sjebne etter hendelsen 22. juli. Det er lagt spesielt vekt på å kartlegge hvem som er aktører i media, hvilke meninger de forfekter og hvilken argumentasjon de benytter.

Metode

Analysen bygger på Retrivers medieklipp og deres “Research” maskin. Denne gir muligheter for målrettede søk i deres database av medieklipp. For å begrense omfanget er det er lagt mest vekt på søk i oppslag i norske papirbaserte medier. Der andre medier også inngår i søket er dette omtalt. Søkene er naturlig nok begrenset fra 22. juli og fram til i dag. Vedlegg to gir en oversikt over treff i norske papirbaserte medier med søket “regjeringskvartal” og “høyblokk*”. Totalt er 96 forskjellige oppslag registrert (velegg 1). Mange av disse er gjentatt i etermedier, nettaviser også videre. Disse treffene er ikke registrert, men der oppslagene er omtalt også o andre medier er dette kommentert.

Medieomtalen generelt

Medieomtalen av RKV etter 22. juli har vært svært omfattende. Et søk på “Regjeringskvartalet” i alle norske medier gir totalt 30.552 treff. Søk på “Regjeringskvartalet” og “høyblokk*” gir totalt 4.648 treff i samme perioden. Et søk på “høyblokk*” og “riving” gir 303 treff. Tallene illustrerer at medieomtalen har vært massiv i perioden, og at skadene i og skjebnen til RKV har vært en vesentlig del av denne. Rette etter hendelsen var det naturlig nok største fokuset på selve skadene og oppryddingsarbeidet. Om H-blokken kunne rehabiliteres eller måtte rives ble det derimot stilt spørsmål om alt fra dag 2. Debattene om regjeringskvartalets videre skjebne og eventuell riving kom noe senere (spesielt i september og oktober).

Hva omtales

Analysen viser at følgende temaer har spesiell fokus:

- Skadede og skadeomfang
- Reaksjoner hos involverte, ansatte og berørte statsråder
- Sikring av verdier
- Rydding, sanering og asbest
- RKV videre skjebne
- Rehabilitering eller riving av H-blokken
- Sikkerhet generelt
- Stengning av Grubbegata spesielt
- Kunsten i RKV
- Kostnader ved opprydding
- Kostnader ved rehabilitering og nybygg

Hvem uttaler seg

Svært mange har uttalt seg om skadene og skjebnen i RKV. Tabellen nedenfor gir en oversikt over registrerte talspersoner og antallet uttalelser eller siteringer i papirbaserte medier fra juli til i dag, ved søk i alle kilder med "navn" og "regjeringskvartalet" (personer med mindre enn fem treff er utelatt):

Personer		juli	aug.	sept.	okt.	nov.	Sum
Knut Storberget	Statsråd JD	777	646	348	254	280	2305
	+ tilbake til	78	131	51	68	12	340
Rigmor Aasrud	Statsråd FAD	502	320	108	494	224	1648
Hege Njaa Rygh	Direktør Statsbygg	376	39	145	81	54	695
Trond Giske	Statsråd NHD	59	133	5	4	12	213
Per Nergaard	Bombeekspert Norsk Folkehjelp	90	95	3	2	0	190
Stian Berger Røsland	Byråd Oslo	17	82	2	5	79	185
Paul E. Lørdøen	Administrerende direktør i Oslo S. utvikling	176	1	1	0	0	178
Erling Fossen	Samfunnsdebattant	1	2	57	53	2	115
Unni Grønn	Fung. Riksantikvar	78	3	2	0	0	83
Kåre Willoch	Tidligere statsminister, leder sårbarhetsutvalget	5	17	21	8	9	60
Lars Roede	arkitekturhistoriker og seniorrådgiver ved Oslo Bymuseum	3	1	0	51	0	55
Janne Wilberg	Byantikvar	0	0	0	51	0	51
Kjetil Sundby	DSS	0	38	0	0	0	38
Christian Fr. Horst	Sikkerhetsansvarlig FAD	6	5	0	19	0	30
Kjell Magne Bondevik	Tidligere statsminister	9	5	4	4	4	26
Tom Brunsell	Ansatt JD	4	0	1	19	1	25
Øivind Christoffersen	Adm dir Statsbygg	4	2	3	1	2	12
Line Nærnes	Hovedvernombud	6	2	0	3	1	12
Kristian Berg Hartviken	Direktør ved Institutt for fredsforskning	3	3	1	3	1	11
Erling Dokk Holm	Samfunnsdebattant	3	0	0	5	0	8
Mattias Ekman	arkitekt	0	1	3	1	3	8
Sissel Wilsgård	Ansatt JD	6	0	0	1	0	7
Jan Lauritz Opstad	Direktør ved Nordenfjeldske kunstindustrimuse.	0	2	0	2	1	5
Peter Butenschøn	Arkitekt	1	0	1	2	1	5

Statsrådene Storberget, Aasrud og Giske har stor medieeksponering i saken. Storberget utaler seg særlig om beredskapsmessige og politimessige saker. Hans uttrykk for skepsis til å flytte tilbake til H-blokken gir allikevel hele 340 treff i databasen. Trond Giske får særlig oppslag rundt sitt besøk på kontoret i R4.

Rigmor Aasruds uttalelser dreier seg nesten utelukkende om skadene, H-blokken og RKV's videre skjebne.

Hege Njaa Rygh, Statsbyggs kommunikasjonsdirektør, uttaler seg særlig om skadene, asbest og framdriften på oppryddingen i RKV, men også om kvartalets videre skjebne og H-blokken.

De tidligere statsministrene Bondevik og Willoch uttaler seg om RKV mer generelt, men særlig om sikkerhet og stengningen av Grubbegata.

Byråd Stian Berger Røsland uttaler seg om hendelsen generelt, men spesielt i november får han stor mediedekning på utspill om å bevare Høyblokken.

Paul E. Løvdøen i Oslo S utvikling uttaler seg tidlig om kostnadene knyttet til rehabilitering og nybygg.

Flere ansatte og hovedverneombudet i RKV uttaler seg om sine opplevelser, men også om sine følelser knyttet til det å vende tilbake til H-blokken.

Videre uttaler Riksantikvar, Byantikvar, samfunnsdebattantene Fosse og Dokk Holm, samt flere arkitekter og noen ingeniører seg om argumenter for og mot bevaring.

Innhold, argumentasjon og tolkninger

Av de 96 artiklene som ligger til grunn for denne analysen er et stort flertall nøytrale i forhold til riving eller rehabilitering av kvartalet generelt og H-blokken spesielt. Eventuelle riving av R4 og S-blokken er ikke et tema, men Y-blokken blir ofte omtalt sammen med H-blokken og de to blokkene ses av mange som et hele. Av de som tar standpunkt er det i media et klart flertall for å bevare H-blokken og rehabiliterer den.

Blant mediene tar VG på lederplass et standpunkt mot riving og for rehabilitering, mens Dagbladet tar et klart standpunkt for riving. Aftenposten sier seg på lederplass enig i Byråd Stian Berger Røsland om at H-blokken bør stå.

Statsbyggs kommentarer er nøytrale i forhold til problemstillingen riving/rehabilitering.

Statsråd Aasruds uttalelser er også nøytrale, men hennes uttalelser om skadeomfanget, at RKV må "redesignes og relokaliseres" samt at det stilles spørsmålstegn ved om det av sikkerhetsmessige grunner er riktig å ha et så samlet regjeringskvartal og uttalelsene om at riving ikke kan utelukkes, blir både av mediene og andre aktører tolket som at hun er for riving (f.eks. uttaler Fossen at H-blokken har fått sitt "dødskyss").

Statsråd Storbergets uttalelser om at han er skeptisk til å flytte tilbake til H-blokken blir også tolket i mediene som at han er for riving. **Giske** tolkes ikke til å ta noen standpunkt, selv om han uttaler at han tror departementet kan være tilbake i R4 fortere enn noen tror.

Ansatte i Regjeringskvartalet utaler seg både for og imot riving av H-blokken. Noen framhever at

dette var en god arbeidsplass, men flere uttrykker skepsis til å flytte tilbake. Mange ansatte i kvartalet omtaler også manglende sperring av gater som et sikkerhetsproblem.

De to tidligere statsministrene **Willoch og Bondevik** har litt forskjellig syn. De er begge mest opptatt av sikkerhetsspørsmålene knyttet til eksisterende og framtidig kvartal. Willoch uttrykker tvil om H-blokken bar gjenreises på dette grunnlaget. Willoch er derimot helt klar på at Grubbegata burde vært stengt tidligere og at dette er et nasjonalt og ikke kommunalt spørsmål. Bondevik uttrykker et klart standpunkt for rehabilitering.

Norsk Folkehjelps **Per Nergård** uttaler seg mest som bombeekspert og om det faktum at store deler av effekten etter bomben slo ned si garasjesystemet under H-blokken. Som sikkerhetsekspert uttaler han også at RKV ligger for samlet innenfor en radius på 200 meter og at dette ikke er gunstig.

Byråd Stian Berger Røsland får bred mediedekning på sine uttalelser om at minst mulig i RKV bør endres og at H-blokken må bevares.

Paul E. Løddøen i Utviklingsselskapet Oslo S utaler seg hverken for eller mot riving, men slår fast at det kan bli dobbelt så dyrt å totalrenovere de tre byggene H-blokken, r4 og S-blokken, som å bygge nytt. I mange medier tolkes dette naturlig vis som et argument for riving.

Riksantikvaren uttaler seg ikke kategorisk mot riving, men understreker tydelig spesielt H-blokkens arkitektoniske og kulturhistoriske verdi. Mange medier tolker dette i retning av rehabilitering. Byantikvaren tar derimot et klart standpunkt for bevaring.

Det er særlig **arkitekter** som uttaler seg mot riving. Tekniske ukeblad gjennomførte en spørreundersøkelse blant sine lesere (465 respondenter). Denne ga som resultat 54 prosent for riving, hvilket blir støttet på lederplass i bladet. Undersøkelsen viste også stor forskjell mellom ingeniører og arkitekter, der ingeniørene var klart for og arkitektene klart mot riving.

Av samfunnsdebattantene er det særlig **Erling Fossen** som uttaler seg for riving, mens Erling Dokk Holm er mot. Erling fossen har klart høyere mediaeksponering.

Argumenter som brukes for riving er:

- Sikkerhet: RKV er for samlet og nybygg kan ivareta sikkerheten på en helt annen måte enn rehabilitering
- Kostnader: Det blir dobbelt så dyrt å rehabilitering
- Skader: Skadene synes omfattende
- Nye krav: spesielt energikrav og miljøkrav kan vanskelig ivaretas ved en rehabilitering
- Arkitektur: H-blokken er et "monstermonument" kun arkitekter liker, et nybygg vil kunne bane veien for en helt annen funksjonalitet
- Symbolikk: et moderne design som symboliserer "mer åpenhet og demokrati"

Argumenter som brukes mot riving:

- Arkitektur: H-blokken er den ypperste representanten for modernistisk arkitektur i Norge og et monument over det sosialdemokratiske, egalitære samfunn med verdier som likeverd og nøkternhet; et arkitektonisk uttrykk for den moderne stat og gjenreisning etter krigen, et

monument over Erling Viksjøs storhet som arkitekt, det kan byggess noe nytt og spennende selv om grunnstrukturen og konstruksjoner bevares

- Symbolikk: Det er utenkelig at Regjeringen skal fullføre det terroristen ikke lyktes i, H-blokken er et viktig minnesmerke over terroren som rammet Norge, rehabilitering er et symbol på at de gode kreftene seiret, blokkens symbolske verdi dette er styrket etter terrorangrepet
- Vernehensyn: H-blokken har en betydelig kulturhistorisk verdi som kan ivaretas ved en rehabilitering,
- Skadeomfang: Konstruksjonen står godt og bør rehabiliteres,
- Kostnader: rehabilitering er den beste ressursutnyttelsen og den rimeligste løsningen
- Kunsten: den integrerte kunsten av Nesjar og Picasso kan bare ivaretas hvis bygningene står

Utfra mediaeksponering (høy mer enn femti, lav mindre en 10 treff) og om man er for eller mot rivning kan man plassere de viktigste aktørene på denne måten:

	For rivning	Nøytral	For rehabilitering
Høy media-eksponering	<ul style="list-style-type: none"> • Dagbladet • Erling Fossen 	<ul style="list-style-type: none"> • Knut Storberget (tolkes som for rivning) • Rigmor Aasrud (tolkes som for rivning) • Hege Njaa Rygh • Trond Giske • Paul E. Lørdøen (tolkes som for rivning) • Kåre Willoch • Fung. riksantikvar Unni Grønn (tolkes som for rehabilitering) • Kåre Willoch 	<ul style="list-style-type: none"> • VG • Aftenposten • Byråd Stian Berg Røysland • Lars Roede • Janne Wilberg
Middels media-eksponering	<ul style="list-style-type: none"> • Teknisk ukeblad • Tom Brunsell 		<ul style="list-style-type: none"> • Kjell Magne Bondevik
Lav media-eksponering	<ul style="list-style-type: none"> • Carl Erik Krefting • Odd Skjæveland 		<ul style="list-style-type: none"> • Erling Dokk Holm • Mattias Ekman • Peter Butenschøn • Sissel Wilsgård